

TÜRKİYE TARIM BÖLGELERİ VE ÖZELLİKLERİ

- Bir çok yazara göre **Dünya içerisinde küçük bir dünya** olarak tanımlanan Türkiye'de tüm iklim özelliklerini görmek mümkündür.
- Sebze ekim alanları bakımından Akdeniz bölgesi birinci sırada yer almaktadır. Bunu sırası ile Ege, Marmara, Orta- kuzey, güney- doğu, Karadeniz, Orta- güney, orta-doğu, kuzey-doğu bölgeleri izlemektedir.

1. Bölge (Orta-kuzey)

- Bu bölgede Ankara, Bilecik, Bolu, Çankırı, Çorum, Eskişehir, Kütahya, Kırşehir, Uşak ve Yozgat illerinden oluşmaktadır.
- Bölgede sebzeçilik yapılan iller Ankara, Eskişehir, Bilecik, Kütahya ve Uşaktır.
- Bölgede en çok kavun, karpuz, soğan, ıspanak ve havuç yetiştirilir. Bunun dışında sakız kabağı, fasulye, sivri biber, dolma biber, çarliston biber, marul, sarımsak gibi sebzeler yetiştirilir.

- Bölgenin yıllık ortalama sıcaklığı 10 oC
- Yaz aylarında sıcaklık 30-35 oC ye kadar çıkar. Ortalama sıcaklık 25 oC dir.
- Kış aylarında sıcaklık -20 hatta -30 oC ye düşer. Ortalama -4 oC dir.
- Yaz günleri sayısı 70-100 gün, kış günleri sayısı 80-120 gün, donlu günler sayısı 25-30 gün
- Yıllık yağış 400-600 mm' dir.

2. Bölge (Ege)

- Bu bölgemiz Aydın, Balıkesir, Burdur, Çanakkale, Denizli, Isparta, İzmir, Manisa ve Muğla illerinden oluşmuştur.
- Sebze üretiminin en yoğun olduğu iller İzmir, Manisa, Aydın, Balıkesir, Muğla ve Çanakkaledir.
- Domates, Biber patlıcan, soğan, sakız kabağı, pırasa ve lahana bölgenin en önemli sebzeleri. Kavun ve karpuz da oldukça yaygındır.
- Bununla birlikte Çanakkale, Manisa ve Muğlada konserve fabrikaları için domates, fasulye, bezelye ve biber yetiştirilmektedir.

- Ortalama yıllık sıcaklık 10-16⁰C' dır.
- Yaz aylarında ortalama sıcaklık 25-30⁰C kadar yükselir.
- Kış ayları ortalama sıcaklık 5-10⁰C dir. İç kesimlerde kış ayları ortalaması 0-5⁰C' ye düşer.
- Kıyıda yıllık yağış 400-600mm'dir. İç kesimlerde yıllık yağış miktarı kısmen azalır.
- Hava rutubeti %70-80 civarındadır.
- Yaz günleri sayısı 120-180 gün,
- Kış günü sayısı iç kesimlerde 10-90 gündür. Kıyıda çok ender yıllarda 1-2 kış gününe rastlanır.
- Donlu günler sayısı kıyıda 1-10 gün, iç kesimde 40-50 güne kadar çıkar.

3. BÖLGE (MARMARA):

- Bu bölge başta İstanbul olmak üzere Bursa, Sakarya, Edirne, Kırıkkale, Kocaeli, Tekirdağ illerini içine almaktadır.
- Sebze yetiştiriciliği yönünden en önemli ilimiz Bursa' dır. Taze tüketim ve konserve sanayisi için üretimin yoğun olarak yapıldığı yer olmakla birlikte sebze tohumculuğu yoğun olarak yapıldığı ilimizdir.
- Bölgede önem kazanan diğer bir ilimiz Kocaelidir. Taze patates, soğan, domates ve kış kabağı en çok bu ilimizde yetiştirilmektedir.
- Bursa ve Kocaeli illerinde kavun ve karpuz yetiştiriciliğide oldukça yaygındır.

- Ortalama sıcaklık 13 °C dir.
- Donlu günler sayısı 4 günü ender aşar.
- Ortalama yaz günü sayısı 80 ile 14 gün
- Kış günü sayısı 2 ile 8 gün arasındadır.
- Yıllık yağış miktarı 400-1000 mm arasındadır.

4. Akdeniz

- Ülkemizin sebze cenneti olarak adlandırılacak bölgesidir. Kış aylarında bile sebze yetiştiriciliğine uygundur.
- Antalya, İçel, Adana ve Hatay sebze yetiştiriciliğinde en önemli illerimizdendir. Bu illeri Kahramanmaraş ve Gaziantep illeri izlenmektedir.
- Kavun, Karpuz, Domates, Soğan, Sakız kabağı, Biber, Patlıcan, Pırasa, Ispanak, Lahana, Hıyar, Bezelye, Fasulye, Bakla, sarımsak ve havuç en önemli sebzelerdendir.

- Yıllık sıcaklık ortalaması: 18o C
- Yaz günü sayısı 160-200
- Çok nadir olarak kıyı kesiminde don meydana gelir. İç kesimlerde donlu gğn sayısı 10 güne kadar çıkar.
- Ortalama yıllık yağış 900mm' dir. İç kesimlerde 600 mm ye kadar düşer.

5. Bölge (Güney-doğu)

- Ağrı, Artvin, Erzincan, Erzurum ve Kars illeri içine almaktadır.
- Sebzeçilik vadilerde, çay ve nehir kenarlarında yapılmaktadır.
- Fasulye, Lahana, Kavun, Karpuz, Hıyar, soğan, pırasa, ıspanak, sakız kabağı gibi sebzeler mevsimlere bağı olarak sınırlı bir şekilde yetiştirilir.

- Yıllık sıcaklık ortalaması 5-7 oC
- En düşük sıcaklık Erzurum, Kars' ta -40 oC ye kadar inebilir.
- Yaz günü sayısı 50-65
- Kış günü sayısı 120-190 gündür.
- Yaz ayları ortalaması 15 -20⁰C olup bazen maksimum 30-35⁰C kadar çıkar.
- Ortalama yağış 400 – 600 mm arasında değişir.

6. Bölge (Güney doğu)

- Şanlıurfa, Mardin, Şırnak, Batman, Hakkari, Van, Siirt, Bitlis, Muş, Bingöl ve Diyarbakır illerinden oluşur.
- Sebze üretimi Dicle ve Fırat nehirleri civarında yapılmaktadır.
- Kavun ve karpuz en çok yetiştirilen sebzedir. Bu sebzeleri domates, patlıcan, biber, soğan ve sarımsak sebzeleri izlemektedir.

Yıllık ortalama sıcaklık 16-17⁰C'dir.

Yaz günleri sayısı 100-160 gün,

Kış günü 10-15 tir.

Donlu günler 20-70,

Kış günü 10-15 tir. Kışın -10⁰C ve -20⁰C'ye kadar sıcaklık düşer.

Yazın ise 40-45⁰C'ye kadar sıcaklık çıkar.

Yağışlar 400-600mm'dir.

Nisbi nem %60-70'tir.

7. Bölge (Karadeniz)

- Bartın, Zonguldak, Karabük, Kastamonu, Sinop, Samsun, Ordu, Giresun, Gümüşhane, Bayburt, Trabzon, Rize illerinden oluşur.
- Bölgenin çok dağlık ve dik yamaçlı olması sebze yetiştiriciliğini kısıtlayan en önemli faktördür. Sebzeçilik ev bahçelerinde ve çok küçük alanlarda yapılabilir. Sera sebzeçiliği Ordu ve Samsun illerinde çok az da olsa yapılır.
- Domates, soğan, fasulye, lahana, hıyar, sarımsak, kıvırcık, marul, patlıcan, biber yaz ve kış kabakları en çok yetiştirilen sebzelerdir.

- Karadeniz bölgesinin fazla nemli sıcak bir iklimi vardır. Doğu Karadeniz ile Batı Karadeniz iklimi arasında belirgin şekilde iklim ayrılığı görülür. Doğu Karadeniz iklimi daha ılımandır.
- Kıyıda donlu günlere hemen hemen hiç rastlanmaz. Çok ender yıllarda en fazla 1-3 gündür. Bölgenin dağlık ve iç kesimlerinde özellikle Kastamonu ve Gümüşhane'de donlu günler 100 güne kadar çıkar.
- Ortalama sıcaklık 14 oC
- Yaz günü sayısı 50-120 gün

Yağışlar doğuda 400-2000 mm, batıda 400-1000 mm arasındadır. Rize ve çevresinde bazen 2000 mm üzerine çıkabilir.

Nisbi nem %60 – 80'dir.

8. Bölge (Orta-doğu)

- Amasya, Tokat, Sivas, Malatya, Adıyaman, Elazığ ve Tunceli illerinden oluşur.
- Bu bölgemizde dağlıktır ancak Amasya ve Tokat illerinde büyük ovalar bulunmaktadır.
- Lahana, kavun, karpuz, domates, fasulye ve soğan en çok yetiştirilen sebzelerdir.
- Bölgede kara iklimi hüküm sürer. Yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlıdır.
- Ortalama yıllık sıcaklık 10-15⁰C dir.
- Yaz günü sayısı 100- 150 gün
- Ortalama yağış miktarı 400-700 mm dir.

9. Bölge (Orta-Doğu)

- Afyon, Konya, Karaman, Niğde, Aksaray, Nevşehir ve Kayseri illerinden oluşur.
- Kavun, karpuz, lahana, domates, yaz ve kış kabakları, hıyar, fasulye, soğan, pırasa ve havuç gibi sebzeler yetiştirilmektedir.
- Ortalama yıllık sıcaklık 13⁰C' dir.
- Yaz günü sayısı 90-140 gündür.
- Kış günü sayısı 60-100 gündür.
- Yağış miktarı 400-500 mm civarındadır.

Sebzeciliğin Geleceđi İçin Öneriler

- 1. Üretimin planlanması
- 2. Yerli çeřitlerin ıslah edilmesi
- 3. İyi tohumluk kullanmak
- 4. F1 hibrit tohumluğu üretime önem verilmelidir.
- 5. Yetiştiricilikte yenilikler takip edilmek ve makineli üretimi arttırmak
- 6. Doğru fide yetiştirmek
- 7. Hasat sonu fizyolojisine önem vermemiz gerekmektedir.